

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) 2024/588,

annettu 6 päivänä helmikuuta 2024,

pyynnöstä rekisteröidä eurooppalainen kansalaisaloite ”European Cannabis Initiative” Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/788 mukaisesti

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta 17 päivänä huhtikuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/788 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 6 artiklan 2 ja 3 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissiolle toimitettiin 12 päivänä tammikuuta 2024 pyyntö ehdotetun eurooppalaisen kansalaisaloitteen ”European Cannabis Initiative” rekisteröinnistä.
- (2) Tätä pyyntöä edelsi samannimisen eurooppalaisen kansalaisaloitteen rekisteröintipyyntö, joka toimitettiin komissiolle 6 päivänä marraskuuta 2023.
- (3) Komissio ilmoitti järjestäjryhmälle 6 päivänä joulukuuta 2023 päivätyllä kirjeellä (C(2023) 8548 final) asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti, että mainitun asetuksen 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan a, d ja e alakohdassa säädetyt rekisteröintivaatimukset täytyivät 6 päivänä marraskuuta 2023 toimitetun rekisteröintipyyntönsä osalta eikä asetuksen 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohtaa sovelleta. Lisäksi komissio kuitenkin selitti, että ensimmäinen ja toinen aloitteessa esitetyistä neljästä tavoitteesta eivät täytä asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa esitettyä vaatimusta. Ensimmäisessä tavoitteessa komissiota pyydetään kehottamaan jäsenvaltioita edistämään ihmisoikeuskeskeistä kannabispolitiikkaa, jonka puitteissa poissuljettaisiin rikosoikeudellisten ja hallinnollisten seuraamusten määrääminen kannabiskasvin ja sen johdannaisien käytöstä, hallussapidosta ja viljelystä täysi-ikäisten henkilökohtaisiin tarkoituksiin. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 83 artikla muodostaa oikeusperustan rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevien vähimmäissääntöjen vahvistamiselle erityisen vakavan rikollisuuden alalla, joka on rajatylittävää (mukaan lukien laiton huumausainekauppa), mutta tietyn toiminnan rangaistavuuden poissulkeminen menee vähimmäissääntöjen vahvistamista pidemmälle. Perussopimukset eivät myöskään muodosta riittävää oikeusperustaa hallinnollisten seuraamusten poissulkemiselle tällaisen toiminnan osalta. Myös toinen tavoite, jossa komissiota kehoitetaan olemaan puuttumatta jäsenvaltioiden päätöksiin antaa lainsäädäntöä täysi-ikäisten käyttöön tarkoitettua kannabiksen laillisista markkinoista jäsenvaltioiden kansallisen tilanteen perusteella, ylittää selvästi komission toimivallan ehdottaen lainsäädäntöä. Tavoite ei nimittäin edistäisi sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa, kuten SEUT-sopimuksen 114 artiklassa edellytetään. Kolmannen ja neljännen tavoitteen osalta komissio päätteli, että ne eivät selvästi ylitä sen toimivaltaa esittää säädösehdotus perussopimusten soveltamiseksi.
- (4) Sen vuoksi komissio ilmoitti järjestäjille asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla, että nämä voisivat mainitun asetuksen 6 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukaisesti joko muuttaa aloitetta komission arvion huomioon ottamiseksi tai pitää voimassa tai peruuttaa alkuperäisen aloitteensa.
- (5) Järjestäjryhmä toimitti muutetun aloitteen 12 päivänä tammikuuta 2024.
- (6) Järjestäjät esittävät muutetussa aloitteessa kolme tavoitetta. Ensinnäkin järjestäjät kehottavat komissiota kutsumaan koolle Euroopan laajuisen kansalaiskokouksen, jossa käsitellään seuraavia kannabispolitiikkaa koskevia seikkoja laajemmasta näkökulmasta: yhteinen seuraamusten taso koko EU:ssa, jäsenvaltioiden poliitikkojen johdonmukaisuus sekä EU:n kansalaisten mahdollisuus keskustella tästä arkaluonteisesta aiheesta keskenään ja toimielinten kanssa. Toiseksi järjestäjät kehottavat komissiota edistämään lääkekannabiksen saatavuutta tieteellisen

⁽¹⁾ EUVL L 130, 17.5.2019, s. 55, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj>

näytön ja potilaiden kokemusten perusteella ja sallimaan potilaiden kuljettaa kannabista ja lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettuja kannabiksen johdannaisia kaikkialla EU:ssa, jotta voidaan kaikilta osin varmistaa terveydenhoitoa koskevan oikeuden toteutuminen. Kolmanneksi järjestäjät pyytävät komissiota osoittamaan tarvittavat resurssit kannabiksen lääkinnällistä käyttöä koskevaan tutkimukseen, mukaan lukien sen käyttö kasvirohdoksena ja osana perinteistä lääketiedettä, ja jakamaan näitä resursseja kansainvälisesti.

- (7) Toinen ja kolmas tavoite ovat samat kuin 6 päivänä marraskuuta 2023 toimitetun aloitteen kolmas ja neljäs tavoite.
- (8) Muutetun aloitteen liitteessä on lisätietoja aloitteen sisällöstä, tavoitteista ja taustasta. Siinä todetaan, että unioni on asteittain hyväksynyt yhteisiä kantoja ihmisoikeuskeskeistä huumausainepolitiikkaa koskeviin innovatiivisiin lähestymistapoihin ja että useat jäsenvaltiot ovat tehneet merkittäviä muutoksia omiin kansallisiin politiikkoihinsa, jotka koskevat kannabiksen muuta kuin lääketieteellistä ja tieteellistä käyttöä. Liitteessä viitataan neuvoston puitepäätökseen 2004/757/YOS⁽²⁾ ja todetaan, että se ei enää vastaa huumausaineiden valvonnan alalla tapahtunutta viimeisintä kehitystä eikä siinä oteta huomioon kansainvälisiä ja kansallisia suosituksia, kuten vuonna 2023 annetussa YK:n ihmisoikeusvaltuutetun raportissa esitettyjä suosituksia. Kyseisessä liitteessä viitataan myös EU:n huumausainestrategiaan ja todetaan, että Euroopassa ei ole merkittävästi edistytty laittomien huumausaineiden levitämisen estämisessä, minkä vuoksi on radikaalisti uudistettava lähestymistapaa, jolla ei ole vuosikymmenien aikana onnistuttu vähentämään huumausaineiden kysyntää ja tarjontaa.
- (9) Komissio ymmärtää muutetun aloitteen ensimmäisen tavoitteen siten, että järjestäjäryhmä kehottaa sitä kutsumaan koolle Euroopan laajuisen kansalaiskokouksen tai vastaavan foorumin keskustelemaan kannabispolitiikasta laajemmasta näkökulmasta. Järjestäjät eivät kehoita komissiota esittämään ehdotusta unionin säädökseksi perussopimusten soveltamiseksi.
- (10) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 11 artiklan 4 kohdassa ja asetuksen (EU) 2019/788 1 artiklassa annetaan unionin kansalaisille oikeus kehottaa Euroopan komissiota toimivaltuuksiensa rajoissa tekemään asianmukainen ehdotus asioista, joissa näiden kansalaisten mielestä tarvitaan unionin säädöstä perussopimusten soveltamiseksi.
- (11) Asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa todetaan, että komissio rekisteröi aloitteen, jos ”mikään aloitteen osista ei selvästi ylitä komission toimivaltaa tehdä ehdotus unionin säädökseksi perussopimusten soveltamiseksi”.
- (12) Muutetun aloitteen ensimmäisen tavoitteen osalta komissio katsoo, että se ei täytä asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa säädettyä oikeudellista vaatimusta, koska siinä ei kehoiteta komissiota tekemään ehdotusta unionin säädökseksi perussopimusten soveltamiseksi.
- (13) Muutetun aloitteen toisen tavoitteen osalta komissio voisi SEUT-sopimuksen 168 artiklan 6 kohdan nojalla ehdottaa neuvoston suositusta SEUT-sopimuksen 168 artiklassa mainittujen kansanterveyttä koskevien tavoitteiden toteuttamiseksi. Tällaisessa suosituksessa voitaisiin kehottaa jäsenvaltioita a) edistämään lääkekannabiksen saatavuutta tieteellisen näytön ja potilaiden kokemusten perusteella ja b) sallimaan potilaiden kuljettaa kannabista ja lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettuja kannabiksen johdannaisia kaikkialla EU:ssa, jotta voidaan kaikilta osin varmistaa terveydenhoitoa koskevan oikeuden toteutuminen, kunhan soveltamisala kummassakin tapauksessa rajoittuu kannabiksen laillisiin käyttötarkoituksiin. SEUT-sopimuksen 168 artikla ei kuitenkaan muodosta oikeusperustaa toimenpiteille, joilla yhdenmukaistetaan jäsenvaltioiden lainsäädäntöä tällä alalla.
- (14) Muutetun aloitteen kolmannen tavoitteen osalta komissio voisi SEUT-sopimuksen 173 artiklan 3 kohdan, 182 artiklan 1 kohdan, 183 artiklan ja 188 artiklan toisen kohdan nojalla periaatteessa ehdottaa unionin säädöstä, jolla osoitetaan varoja tutkimukseen.
- (15) Näistä syistä ehdotettu kansalaisaloite olisi asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan b alakohdan mukaisesti rekisteröitävä osittain toisen ja kolmannen tavoitteen osalta, koska ainoastaan kyseiset aloitteen osat eivät selvästi ylitä komission toimivaltaa tehdä ehdotus unionin säädökseksi perussopimusten soveltamiseksi.

⁽²⁾ Neuvoston puitepäätös 2004/757/YOS, tehty 25 päivänä lokakuuta 2004, laittoman huumausainekaupan rikostunnusmerkistöjä ja seuraamuksia koskevien vähimmäissääntöjen vahvistamisesta (EUVL L 335, 11.11.2004, s. 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2004/757/oj).

- (16) Tämä päätelmä ei vaikuta arvioon siitä, täyttyisivätkö tässä tapauksessa konkreettiset aineelliset edellytykset, joiden perusteella komissio voi toimia, mukaan lukien suhteellisuusperiaatteen ja toissijaisuusperiaatteen noudattaminen ja perusoikeuksien mukaisuus.
- (17) Järjestäjryhmä on antanut riittävän näytön siitä, että asetuksen (EU) 2019/788 5 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetty vaatimukset täyttyvät, ja nimennyt yhteyshenkilöt kyseisen asetuksen 5 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti.
- (18) Kansalaisaloite ei ole selvästi oikeuden väärinkäyttöä, aiheeton tai tehty haitantekotarkoituksessa, eikä se ole myöskään selvästi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa esitettyjen unionin arvojen tai Euroopan unionin perusoikeuskirjaan kirjattujen oikeuksien vastainen.
- (19) Aloite "European Cannabis Initiative" olisi sen vuoksi rekisteröitävä osittain sen toisen ja kolmannen tavoitteen osalta. Aloitteelle voidaan näin ollen kerätä tuenilmauksia siltä osin kuin se koskee mainittuja kahta tavoitetta.
- (20) Se, että asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan b alakohdan mukaisen osittaisen rekisteröinnin edellytykset täyttyvät, ei merkitse sitä, että komissio vahvistaisi millään tavoin aloitteen sisällön paikkansapitävyyden sellaisena kuin se on rekisteröity. Sisällön paikkansapitävyys on aloitteen järjestäjryhmän yksinomaisella vastuulla. Aloitteen sisältö, sellaisena kuin se on rekisteröity, ilmaisee vain järjestäjryhmän näkemyksiä, eikä sen voida millään muotoa katsoa edustavan komission näkemyksiä.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Rekisteröidään eurooppalainen kansalaisaloite "European Cannabis Initiative" osittain.
2. Sallitaan tuenilmausten kerääminen tälle kansalaisaloitteelle sen toisen ja kolmannen tavoitteen osalta sillä perusteella, että sen tarkoituksena on, että komissio antaa perussopimusten soveltamiseksi ehdotuksia unionin säädöksiksi, joiden tavoitteena on
 - a) edistää lääkekannabiksen saatavuutta tieteellisen näytön ja potilaiden kokemusten perusteella ja sallia potilaiden kuljettaa kannabista ja lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettuja kannabiksen johdannaisia kaikkialla unionissa, jotta voidaan kaikilta osin varmistaa terveydenhoitoa koskevan oikeuden toteutuminen;
 - b) osoittaa tarvittavat resurssit kannabiksen lääkinnällistä käyttöä koskevaan tutkimukseen.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu kansalaisaloitteen "European Cannabis Initiative" järjestäjryhmälle, jota edustavat ja jonka yhteyshenkilöinä toimivat Francesca CAPUOZZO ja Georg WURTH.

Tehty Strasbourgissa 6 päivänä helmikuuta 2024.

Komission puolesta
Věra JOUROVÁ
Varapuheenjohtaja